

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centre 37

ali pa: via Geppe 17/III.

Izdaja: konsorcij Malega lista

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Stane: ena številka 20 stotini.

Mali List - C. C. Post
Leta 3 lire (ar)
LAVIJA
Odg. urednik Ivan Pres

Mali koledar.

Petek, 8. maja: Prikazen nadangela Mihaela. — Sobota, 9.: Gregorij Nacijan-eki. — Nedelja, 10.: Antonin. — Ponedeljek, 11.: Mamert. — Torek, 12.: Pankracij. — Sreda, 13.: Servacij. — Četrtek, 14.: Bonifacij. — Petek, 15.: Izidor, Zofija (Sonja).

MALE NOVICE.

Birma v Kopru.

Tržaški škof bo podeljeval zakrament sv. birme v Kopru dne 21. junija (3. nedeljo po Binkošti) po maši, ki se začne ob 9. uri. Ta dan je določen za birmance, ki spadajo v okrožje koprške škofije. Za birmance, ki spadajo pod tržaško škofijo, bo v Kopru birmovanje drugi dan 22. junija po maši ob 9. uri.

Odločnost.

Ameriški Slovenci tudi ne marajo časopisov šviga-švaga. Časopis mora vedeti, kaj hoče, in mora to bravcem povedati. Zato so sklenili ustanoviti svoj katoliški dnevnik in upajo, da bo že meseca junija začel redno izhajati.

Zahvala.

Vsem, ki so darovali za sklad „Malega lista“, zlasti vrlim Zgoničanom, izrekamo prirčno zahvalo. Živeli posnemovalci!

Dekle z Močevja.

PRELEPA POVEST S TEM NASLOVOM JE IZŠLA V POSEBNI LIČNI KNJIZICI, KI STANE 2.50 L. ZAHTEVAJTE JO PO KNJIGARNAH. TRGOVCI, KI JO ŽELE RAZPRODAJATI, DOBE OBIČAJNI POPUST.

IZŠLA JE ISTOČASNO POVEST „LUCKO IŠČE DEKLE“, KI STANE 1.60 L.

OBE KNJIGI SE DOBITA TUDI NARAVNOST PRI UPRAVI „MALEGA LISTA“.

Maševanje Arnavta.

V trdnjavi Petrovaradinu v Jugoslaviji se je zgodil slučaj smrtnega maševanja, ki ga je izvršil neki vojak maševanja (Albanec). V arnavtske narodnosti (Albanec). V trdnjavskem prostoru so se pripravljali na neko sokolsko slavnost, katere sta se hotela udeležiti tudi častnika Milan Pavić in Dušan Kokotović. Komaj pa sta prestopila vhod v trdnjavo, jima je začel slediti na straži stoječ vojak. Poročniku Kokotoviću se je vojak zdel sumljiv in prijel je za revolver. Preden pa je revolver izvelkel iz torbice, je vojak že ustrelil in poročnik Kokotović se je zgrudil mrtev na tla. Tudi poročnika Pavića, ki je hitel svojemu tovarišu na pomoč, je vojak ustrelil. Streljanje je slišal slučajno neki civilno oblečeni polkovnik, ki se je bližal mestu nesreče z biciklom. Vojak je z enim strelom pogodil tudi njega. Na mestu so ležale tri žrtve. Preiskava je dognala, da je streljal neki Arnavt, ki je moral za kaznen služiti poldrugo leto navrh kot vojaški begunec. Zločinec pa je pravčasno pobegnil. Ponoči se je vrnil pred vojašnico in streljal na stražo. Zjutraj so našli na postelji v Petrovaradinu njegovo torbico za patrone, kapo, čevlje in 15 nabojev, on pa je neznan kam pobegnil.

Nove cerkvene pesmi.

V Gorici je izdal skladatelj David Doktorič sedem Marijinih pesmi za mešane zборе. Zbirko prodaja Katoliška knjigarna po pet lir.

Kraljevič Jurij in njegove zgodbe

Princ Jurij (Džordže) je prvorojenec pokojnega srbskega kralja Petra in brat sedaj vladajočega jugoslovanskega kralja Aleksandra.

ZAKAJ NI JURIJ KRALJ?

Jurij je razumen dečko, zelo demokratičen po svojem mišljenju, toda preveč vroče krvi. On dobro ve, kako se politika dela, sam pa je ni zmožen delati, ker nosi srce na jeziku. Leta 1908. je Avstrija zastavno pripisala Bosno k cesarstvu. To je do skrajnosti razburilo Srbe, ki so zahtevali Bosno zase. Vojska je pretela. V tistem času je princ Jurij na vsa usta pihal v žrjavico in zmerjal Švabe. Bil je med organizatorji „Narodne obrane“ in član tajne družbe „Ujedinjenje ili smrt“.

AVSTRIJA SE JE PRITOŽILA.

Čez princa in druge hude nacionaliste se je Avstrija pritožila pri srbski vladi. Zahtevala je zadoščenje za razne žalitve. Ker se Rus takrat ni upal udariti, morala se je Srbija potuhnuti. Na zahtevo „Švabov“ je Jurij izgubil pravico do prestola. Prestolonaslednik je postal njegov mlajši brat Aleksander. Opravičili so ta korak tako, da so razglasili, da je Jurij prifrknjen.

Jurij ni pozabil.

Prizadetega ponižanja ni Jurij mogel pozabiti. Svoj srd je obračal proti Šva-

bom, pa tudi proti domačinom, kateri so ga pomagali odstaviti. Tako je postajal vedno bolj neprijeten in zato vedno bolj „prifrknjen“. Bival je mnogo v Parizu, pred par leti pa se je zopet nastanil v Belgradu. Tu je živel kot preprost meščan in ni služil več niti v armadi, kjer je bil dosegel čin majorja. V najnovejšem času pa so se pojavile v belgrajskem časopisju beležke, iz katerih se je dalo posneti, da piše kraljevič Jurij svoje „Spomine“. Iz časopisnih beležk se je dalo posneti, da „Spomini“ za razne, danes zelo vplivne osebe ne bi bili posebno prijetni. Jurija tudi dolže, da se je družil z republikanci, kar je verjetno. Vladno poročilo tudi pravi, da je v besedah silovito napadal pri vsakem koraku kraljevsko vladu. Kralja itd. in govoril o teh osebah tako nespustljivo, da izrazov ni mogoče ponavljati.

STROGO NADZORSTVO.

Pred dnevi je Pašiceva vlada zaprla princa na kraljevem veleposestvu Belje. Tam da bo bival pod stalnim nadzorstvom zdravnikov. V njegovem dosedanjem bivališču v Belgradu pa so naredili hitro preiskavo ter pograbili vse papirje in rokopise njegovih „Spominov“. Ko bodo nevarne papirje sežgali, se bo zopet princu „stanje izboljšalo“.

Krekov „Socializem“.

Pravkar je izšla ta znamenita knjiga v drugi izdaji. Slovenska mati ni še rodila moža, ki bi imel večjo socialno izobrazbo od Kreka. Ne sme biti med nami društva ne izobraženca, ki bi ne imel te knjige na polici. Evo nekatera poglavja te knjige: Družnost - Pravičnost in pravo - Meje zasebne lasti - Agrarni socializem - Delavska pogodba - Delavsko združevanje - Monopoli in karteli - Narod - Narodno pravo - Narodnostno načelo - Narodna avtonomija - Kaj je država - Komunizem med Kitajci - Komunistične občine v Severni Ameriki - Prvi socialisti 19. veka - Delavsko gibanje leta 1848 - Gospodarski liberalizem - Socialisti Marx, Engels, Lassalle - Komunistični manifest in Marxova načela - Internacionala - Prvi krščansko-socialni program - Delavsko vprašanje - Državni socializem - Anarhizem - Socializem v Zedinjenih državah - Novi socializem - Ameriški socializem in vera - Socialno gibanje v novjšem času po raznih državah - Leon XIII in socializem.

Pričevanje Amerikanca.

Sloviti socialistični pisatelj Upton Sinclair piše takole proti alkoholu:

„Alkohol smatram za strup. Ako bi nosil škodo, ki jo povzroča alkohol, posameznik sam, bi mogli uživanje alkoholnih pijač posameznikov dopuščati. Ker pa povzroča alkohol mnogo-krat, da postanejo ljudje zločinci in blazniki, postaja s tem socialna nevarnost. Zato ima človeška družba čisto enako pravico, da prepove uživanje alkohola kakor vlobe in tatvino. — Glede alkoholne prepovedi v Združenih državah pravi Sinclair, da je jasno, da se globoko vkorinjene navade ne dajo čez noč izbrisati: „Toda delavni sloji si ne morejo kupovati alkoholnih pijač, a če se vpropastiti del lenuhov, ni nobene škode. Prepričan sem, da more končno zmagati narod, ki se je osvobodil alkohola, nad narodi, ki se temu strupu ne morejo odpovedati.“

Čudne zveze.

V Povirju je sklicala Prosvetna zveza sestanek za ustanovitev izobraževalnega društva. Pa so nastopili proti društvu, kdo? Čujte in strmite: oderuhi, birti in tisti, ki pravijo, da so — komunisti.

Sreča.

Dobitek „Ljudske pratike“ pod št. 3029 je zadel Čelhar Jožef iz Narina. Dobi knjigo „Z ognjem in mečem“. Št. 2883 je zadel Minar Leopold iz Dolov nad Idrijo. Dobi uro budilko. Srebrna žepna ura je bila že zadeta poprej. Od dati imamo še dobitke na št. 715 (blago za moško obleko) in št. 4312 (peča bele kotenine).

BELEŽKE.

Previdna strina. Na pisanje Fridrika Pagnacca o slovenski narodni manjšini v Italiji je Edinost odgovorila s celim roženkrancem člankov. Pa tudi vsi veliki listi Italije so pisali o tem predmetu. In veste, kdo je vzbudil vse to pisanje in zanimanje? Poslanec Besednjak z rimskim govorom, kakor so to v člankih omenili vsi veliki listi. Toda Edinost o tem previdno molči, da bi njenih bravci ne izvedeli za delavnost in sposobnost Besednjakovo. Ko bi imel le desetino tega uspeha kakšen drugi poslanec, bi mu Edinost po stari navadi en mesec kadila. Dva žaklja virha bi porabila.

Zanimiva izjava. Neki kmetski posestnik nas je vprašal za naslov poslanca Besednjaka. V pismu je tudi tole povedal: „Ne maram se obrniti na tiste poslance, ki se vedno po časnikih kregajo; tembolj se mi dopada gospod Besednjak, ki vedno dela za nas, panikdar ne odgovarja na vsakdanje napade.“

Tržaški fašizem menja rad barvo. Začel je leta 1921. v velikem nasprotju s tržaško magistratovsko kliko, kateri je obljubil, da jo bo strl. Sedaj pa je revež fašizem pokleknil pred to

MIHEC: Dve mršavi meščanki leni proti krepki kmečki ženi...

JAKEC: Sta dve Prosveti slogaški proti naši pravi in korenjaški.

kliko in v njej se je docela potopil, tako da imamo sedaj na magistratu zopet staro kliko, le pod snoparsko firmo. Kdo bo pozabil fašizem Giunte, ki je nosil s sabo petrolej ter polival z njim slovanske stavbe. In lani ob volitvah so po naši deželi plakitali samo slovanske volivne razglase! Že davno ne bo več snoparstva, mi pa bomo to, kar smo bili: Slovenci.

Dobro povedano. Znano je, da nastopa poslanec Farinacci v zadnjih tednih silovito proti vsem nefašistovskim strankam in da grozi z nasilstvi. Vinko je rekel: „Meni se zdi Farinači kakor pes, ki ga je Mussolini privezal pred hišo, da laja in straši.“

Ringlšpil. „Edinost“ od 28. aprila pravi, da je delo Besednjakove stranke protinarodno. Ista „Edinost“ pa je par tednov prej priobčila velik naslov: Poslanec Besednjak v zbornici za narodno šolo. Potemtakem Besednjakovo delo ni protinarodno. — Ali se ne zdi, da imajo gospodje pri „Edinosti“ cel ringlšpil v glavi?

Molk. — V članku „Nekaj kritike“ v naši velikonočni številki smo novičarje zgrabili za jezik. Na tisto molče kot grob, zato pa v „Edinosti“ napadajo poslanca Besednjaka, „Goriško Stržo“ itd. Tako zahteva narodna politika, kajne, gospodje?

Kako je rekel Krek: „Slovenec mi je ime, Jugoslovan priimek.“

RAZNOTEROSTI.

Napredni Čehi.

Proti modernim oblekam (bolje rečeno slekam) je izdalo poseben ukaz ravnateljstvo trgovske akademije v Pragi. Ukaz graja moderne globoko izrezane in kratke ženske obleke in jih imenuje „brezobzirnost napram onemu, ki mora gledati neoblečeno telo“. Ukaz preli učenkam, ki bi ne prihajale v šolo v obleki, ki je primerno visoko zapeta in primerno dolga, z izključitvijo iz šole. Če fantje lahko prihajajo v šolo oblečeni, naj prihajajo v šolo v dostojni obleki tudi dekleta, pravi strogi ukaz.

Ali ni škoda?

V nobenem italijanskem mestu se toliko in tako drago ne kadi, kakor v Trstu. Če bi vsi Tržičani in Tržičanke z otroci vred enako kadili, bi prišlo na leto na eno osebo 1 kg in 367 gramov tobaka v vrednosti 137 lir. Na leto pokadja tržaško prebivalstvo okoli 34 milijonov lir. Drugo mesto kadivcev so Benetke, a tam kadijo bolj cenene izdelke. Najmanj kadijo v mestu Ascoli Piceno, najbolj poceni pa v Campobasso (34 lir. na osebo).

Dol s sleparsko krinko!

Na gledaliških odrih nastopajo vsi igralci s krinko. Vidiš na odru 60 letnega starčka; ko pa si po igri sname krinko šminko, zagledaš v njem 20 letnega fanta. Ali pa vidiš na odru 18 letno elegantno gospodično; ko si sname šminko, pa zagledaš v njej grdo, hudobno baburo.

Krinka sminka v Trstu.

Tako igro igra tudi tržaška «Edinost». Igra na odru slovenske domače politike. Nastopa na odru kot deviška punca, joče za milo slogo, za edinost, za mir. Ona pravi: Zakaj imate Prosvetno zvezo, zakaj delate dve zvezi, ali bi ne bila dovolj ena sama Zveza prosvetnih društev? Proč z razdorom, proč s strujarji, bodimo mirno v slogi in edinosti; naš narod živi v tako težkem času, da si ne more privoščiti luksusa razkolov. Saj smo vsi istih nazorov, zakaj bi se cepili?

In gledavci ploskajo in odobravajo. Tako je prav: Živela ljubezen in sloga in edinost.

Vrzimo to krinko!

Dajmo, vrzimo ji krinko doli, da bomo videli, kako izgleda ta igravka v resnici. Kajti njene besede so nas ganile, njen nastop nam je srce presunil.

Tu imate slogo!

Pa nastopi Prosvetna zveza, ki je nastarejša ter ima včlanjenih 140 prosvetnih društev ter ima neštete odseke, lastno mesečno glasilo «Naš Čolnič». Prosvetna zveza pravi: «Ljuba sestra, včeraj sem brala, kar si v «Edinosti» napisala o slogi. Pustimo sedaj tejater in dajmo zares. Ti, Zveza prosvetnih društev, ti si mlajša zveza

od mene, imaš komaj 30 pravih prosvetnih društev, nimaš lastnega glasila, nimaš niti približno take organizacije. Veš kaj, da ne bomo ločeni, kar pridj k meni, združi se z mano; tako bomo imeli eno zvezo, eno glasilo. Zdaj, ljuba Zveza prosvetnih društev, odgovori!».

Krinka pade — resnica se pokaze.

Zveza prosvetnih društev odgovori: «Res, da sem mlajša ko ti; res, da imam le majhno število društev; res, da nimam lastnega glasila. Vse to je res. Vendarle ti sedaj — ko sva sami — to-le povem: združiti se ne maram!»

Prosvetna zveza: Zakaj pa ne?

Zveza prosvetnih društev: Ti imaš v programu poleg drugega zapisano «krščanstvo» in «socialna ideja». Jaz pa absolutno teh dveh reči nočem in zato se s tabo ne morem in ne želim združiti.

Prosvetna zveza: Če je tako, zakaj pa pišeš v «Edinosti» o slogi, o združitvi?

Zveza prosvetnih društev: Dragica, stvar je jasna. V boju zoper tebe moram imeti neko orožje. Ako bi se odkrito borila, bi gotovo podlegla. Zato sem si skovala orožje o slogi in ljubezni. To ljudje radi čujejo in zato privabim k sebi marsikako društvo, ki bi sicer pri tebi ostalo.

Odgovor.

Prosvetna zveza: Veš, sestra, ti si nepoštena, ti spadaš v tržaško staro mesto. Le pojdi tja, kamor edino spadaš! Jaz pa bom naprej hodila po poti poštenja, bom delala v korist slovenskega naroda.

in večkrat po celo leto v postelji. In sedaj sem jaz, morem reči, na smrtni postelji, od pomanjkanja popolnoma oslabiljen. Plače od meseca maja ne dobim več, kar smo imeli smo vse porabili. Kaj sedaj? Ker sem rojen in pristojen v Logatec, sem vložil opejsko prošnjo za Italijo, toda bila mi je 26. maja odbita.

Usmilite se mene, gospod poslanec; če Vam je le mogoče posredovati kaj, da vsaj pokojnino dobim, ki sem jo dobival do meseca maja. Sam znam, da ne bom več dolgo, imam 70 let in žena 68.

Gospod, usmilite se nas, nahajamo se v silni, v skrajni bedi. Bog Vam bodi plačnik!

Hvaležni M. M. žel. čuvaj v pokoju v Istri.

Zadružništvo in politika.

Gospod Gomišček piše v Edinosti gospodarske članke, deloma prav dobre in mi se z vsebino ujemamo, v kolikor so strokovno gospodarski. V kolikor pa posegajo ti članki v politiko, dokazujejo, da je njih oče sicer brihten, toda zelo neizkušen. Opozorjamo le na dve reči. Gomišček pravi: «Zadružarstvo ne sme biti pomešano s sfrankarsko politiko». To piše Gomišček v glasilu stranke, ki je je Kmetijsko-vrtnarsko zadrugo zrušila samo zato, ker je bilo v njej nekaj komunistov in ker so se bali, da jim pri njej ni zajamčane absolutno (gospodstvo). Gospod Gomišček se čudi, da je socialistični list «Zadružar» ponatisnil njegov članek ter dodal besede: Tako prodirajo naše zadružne ideje tudi v kroge, ki so se doslej zadružništva otresali. G. Gomišček se čudi, pa prav po nepotrebnem. G. Gomišček ne ve namreč — bil je tačas še v šolah —, tla se je stranka, ki mu sedaj kruh reže, z vsemi silami borila zoper ustanovitev tržaške Zadružne zveze, a se je kasneje vdala na pritisk dežele. Sicer pa bo gospod Gomišček v nedolgem času začutil, da imamo prav. To nam priča tale dogodek, ki se je vršil v kavarni «Miramar» pred dobrim tednom. Neki slovenski veletržec iz Trsta je sedel v kavarni z nekim prvoriteljem ter mu očital: «Kaj pustiš, da se tisti petelin tako zadira proti nam in hoče vse pozadružiti!» Prvak mu je odgovoril: «Pustite, pustite, je še mlado žrebe. Prvič je tak-le potreben, da nam krščanski socialisti vsega ne pograbi, potem pa znajte, da ni nevaren. Saj imamo platno in škarje. Do gotove meje mu damo prostost, potem pa mu službo odpovemo, če bo treba». — Da bi gospod Gomišček ne mislil, da govorimo brez podlage, naj ga pouči žalostni slučaj kmetijskega inženirja Klenovarja, ki so mu vrati zavili, čim je začel resno delati za zadružništvo.

Pepo iz Koludrovice.

Pepo na koncertu v Trstu.

Ja, na smeste zamert, če me zadnjehot ni blo sez mojem koncertom. Sej ste brale uod Pepota Črnjevga ses Tomaja. Revez se me je smileu, ku je taku želeu prit do soje pravice in zmiraj uono ponavljav: «Piši, Pepo, piši, a boš?» — Bm pej d'n's anmalo bl poguodev.

Tisto galo Pr tini al Trtini smo hmale udobili. Useli smo se bl uodzat, zatu

ker se tm lhko bl gvišno plüne ne tla. Ma strašno doste lūči so przgale tisti večer. Je blo ku v nebeseh. Po cele šale pej same kontrege, ma taku lepe in na srede anmalo upognjene, da sm vzej premeslavau, da kaku be blo fajn, če be se tela kšna magari mene primet. Ma sm pej prestederau hmale, da so trjstini tudi brihtne. Kaj vam jeh niso te kruote cele vrste zbili sez lajštami vkp, da jeh ni za ledhat.

Uozirou sm se uokule, či da je uodr, kukr ga znajo naredet pr nas, vsega sez borouno in smrečjem. E Matilda, tle bo zgūba stu pr stu. Gliede, gliede tm pret kontregame, videš tisto ku an fluos vkp zbito in gor dva fortepjana, nejnker anmalo zagrinjala in borovne nemajo tie reve, tu buo ana revna caramonja.

Glih tiste hip sta pršla von sez ane kambree ana stara strina ses krilom in paletotom po stare muodi in an fnt z uočali ku an matamabil. Šla sta gor na tiste fluos in sta se nam poklonila, ma ona bl ku on. Prou fajn se me je zdelo. Vsak je seu h sojme fortepjane in sta jeh začela uorbajtat, dur je bl mogu. Taku je ropotalo ku da be šla suodra, in sta se jeh dajala in puokala pōnjeh in kimala adn družme prou gvišno ane pu ure. Ane štere bote se me je zdelo, da bosta ustavla tisto ropotanje, Matilda, sm riekū, ferteck buo — pej sta začela sez nova — busterēdi, jest sm biu vzej jezen. Kaj be taku ropotalo, kn nejnkr adn ne plieše. Takū be magare se jest rumpau po tistme šknte. Vndr sta udarla na konce oba vkp ane štire bote, da je dalo prou iskre in sta genjala. Zdej je pej začneu tā božji fulk takū neusmileno touč z rokame, ku da be reč, da sta Buh vej kaj znala. Frdamane reve, sm riekū Matilde, toučejo zagvišno samo zatū, da ta stara ne uide in be ble pole uob njo in uob soudke.

De ne buo predougo hm pej drūgibot skumpleu.

NAŠA POŠTA.

Petrov. Za danes manjka prostora. Dopise moramo prejeti redoma do torka, le nujne reči do srede dopoldne. V pismu 5 lir ni bilo.

Vrabce. Z Vašim vprašanjem smo se obrnili na dva strokovnjaka, ki pa sta oba izjavila, da bi morala videti napadeno mladico. Mogoče, da je bolezen v vašem kraju precej razširjena črna palez, morda pa kakšna druga bolezen. Svetujemo Vam, da pošljete eno napadeno mladico v pismu na «Gospodarski list», Gorica, Corso Verdi 37.

Zavrhek. Ni dovolj umljivo.

Štanjel. Vabilo k veselici zapoznalo.

P. G. Trst. Za sedaj nič praznega.

Ubeljsko. Lastnine vam ne morejo vzeti. Delitev se ne bo vršila brez volje upravičencev. Pa tudi če bi postava silila k delitvi, bi last ostala upravičencem. Zamogla pa bi vlada zasanjati o kakšnem komisarijatu za tako skupno last. Komisarijat bi vse dohodke pozrl. V Italiji vso javno last sesajo neštevilni pojedeli. Svetujemo vam delitev.

Godovič. Dopis o financarju je brez podpisa.

Darovi za Mali list

«Ker vem, da je M. l. list malih in zatiranih ljudi, zato ga rade volje podpiram, da bi lažje premagal svoje nasprotnike ki mu strežejo po življenju. Pa naj ima M. l. še toliko nasprotnikov, vse bo lahko premagal, če bo hodil še nadalje po začrtani poti, po kateri je hodil do sedaj.» Kanal, 27. IV. Stric Jože 10 lir.

Kraševac 5 lir.

Več dijakov iz tržaške pokrajine 20 lir.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vretic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Trždka Gastone Dolinar, Trst — Via Ugo Polonio 5.

Testament drja A. Gregorčiča

Vsa slovenska javnost je napeto pričakovala, kako je dr. Anton Gregorčič, bivši državni in deželni poslanec, profesor bogoslovja itd. uredil svojo oporoko. Zanimalo je Slovence, ali je zapustil pokojnik svoje imetje narodu ali kakemu zasebniku. Sedaj smo imeli priliko videti njegov testament, ki v glavnih točkah slove:

Zadnja volja.

Za slučaj smrti razpolagam takole: Glavni moj dedič je gospod Ludvik Lukežič, delovodja in solastnik «Narodne tiskarne» in «Narodne knjigarnice» v Gorici. Njemu zapuščam svoje pravice pri tiskarni in knjigarni brez pridržkov, kakor je med nama dogovorjeno.

Nekoliko nižje je povedano: Svojih deset deležev Centralne posojilnice zapuščam Ludviku Lukežiču, za svete maše pa 250 lir. — V Gorici, 14. junija 1924. Dr. Anton Gregorčič, m. p. via Favetti.

Razočaranje po deželi.

Po deželi je namreč vladalo mnenje, da je Narodna tiskarna in knjigarna razves narodna last, iz testamenta pa je razvidno, da to mnenje ni odgovarjalo resnici, saj govori o delovodji Lukežiču kot solastniku. Torej tu ni govora o kakem združnem podjetju, ampak o čistem pravnem podjetju. Mi smo šli k oblastvom in tam smo se prepričali, da se trdka glasi na ime: «Anton Gregorčič in Ludvik Lukežič». Sedaj, ko je dr. Gregorčič umrl, ostane le še «Lukežič». Mi reveži pa smo sanjali, da je to podjetje narodno.

Kaj pa z «Goriško Matico»?

To tudi ni postranska stvar. Ali je prešla v roke g. Lukežiča? To bi ne bilo prav. Ali vprašate, zakaj da ne? Menite-li, da ni možno, da bi «Matica» kot zasebno podjetje potom kupčije ali ženitve kar čez noč prešla v roke drugih zasebnikov? In kdo bi utegnili biti

čez 5 ali 10 let novi gospodarji? Lahko tudi kak sinjor Bonomo Guardabasso. Kdo bi mogel to zabraniti?

Veliko pričakovanje.

Je pa še drugo vprašanje, na katero javnost čaka odgovora z napetostjo. Kdo je sedaj gospodar poslopja Šolskega doma, Gregorčičevega doma v Križni, oziroma Veturinski ulici? Vse goriško ljudstvo je zbiralo svoječasno darove, da so se zgradile te lepe stavbe. Čim izvemo kaj, bomo javnosti sporočili.

DELAVSKI VESTNIK.

Plače v Rusiji. Francoski poslanec Kašén (Cachin) je govoril v zbornici o delavskih plačah v Rusiji. Povedal je naslednje zanimivosti: Najslabše plačani malovarji dobivajo 50 rublov, to je 500 lir na mesec. Kvalificirani delavci dobivajo po 80 do 110 rublov, to je 800 do 1000 lir. Temu poslancu nasproti je odgovoril časnikar Schwarz, ki je prepisal številke iz državne ruske statistike od marca meseca. Po tej statistiki zaslužijo v Rusiji malovarji 403 lire, srednji delavci 500 lir na mesec redne plače po kmetih. V Moskvi znaša mesečni zaslužek srednjega delavca 527 lir. Te številke nam koristijo le, če poznamo cene živeža. Imajo 4 vrste kruha: črn ržen po 1.48 L, mešan 2.20 L, sirkov 3.30 L, beli kruh 3.92 L za kilo. Sladkor stane 6.36 do 7.34 lir, sol 1.24, maslo (puter) 9.40, dvanaest jajc 14.70, goveje meso po 4.90 do 7.84 L kilo. Obleka je dražja kakor v Trstu. Priprosti čevlji stanejo 130 do 200 lir, ševročevlji 270 do 350 lir.

Na dnu mizerije. Berite ta del pisma pa sodite: Služil sem na železnici Pola Divača 48 let. Pred 20 leti so mi zaradi bolezni, ki sem jo v službi dobil, odrezali nogo in sem moral v pokoj. Žena je tudi dolgo časa bolna

Kaj nam z dežele pišejo

DIVAČA.

Na dopis v «Novicah» z dne 24. IV. kratko tako-le: Dopis je zgrešil svoj cilj glede osebe, ki jo je mislil zadeti, in glede vsebine članka, ki jo je hotel izpodbiti. Na uho povedano: «Razkolnik», «priganjač» (ki pa ni osamljen), malolitske organizacije ni v nikakoli zvezi s člankom v «Malem listu», ker ga on ni spisal, pač pa je zelo verjetno, gošpodje, da sta ga narekovala užaljeni socialni čut in razboljeno srce reveža, ki je prišel vsled poloma Jadranske banke ob svoje vinarje. Vedite dobro da težka obdolžitev na račun tržske organizacije se ne opovrže s par publicami o razkolnistvu, priganjačih, in ne vem kaj imate se v zalogi, ampak le s protidokazi, ki pa jih nisem in jih tudi ne bi mogel zaslediti v vašem dopisu, četudi bi ga čital pri prižgani luči ob belem dnevu. Sem tudi preskromen, da bi si prilastal oblast, zastopati naše ljudstvo. Ni potrebno. Najboljši svetovalec in učitelj je njeemu ravno vsakdanje življenje s svojimi žalostnimi izkušnjami. — Kar se vam zdi smešno, je za nas krvavo resno, ker ne gre tu za športna, ampak za pereča socialno-gospodarska vprašanja, od kojih pravilne rešitve zavisi obstoj našega naroda na tem ozemlju. Po vašem mišljenju je sploh ves «Mali list» smešen, kmetavzarski, cunjia papirja in to samo radi tega, ker je resnično ljudsko glasilo. — Sicer pa le napadajte naprej v svojem «kmečkem» glasilu, kolikor in kakor hočete, mehko ali trdo, toda novega duha, ki gre po deželi ne boste zaustavili.

ZGORNJI KRAS.

Slučaj me je pripeljal na Velikonoc popoldne v Povir. Pred občinsko hišo se je bilo nabralo lepo število ljudi. Sliše v dvorano, jaz pa za njimi, radoveden, kakšen zbor bodo imeli. Pri mizi so bili trije mladeniči. Eden od njih je začel razvijati svoj program za ustanovitev prosvetnega društva v Povirju. Naenkrat se je začelo oporekanje. Nekaj pristaši komunizma so nasprotovali. Zlasti trije so bili prav glasni. Eden teh je celo mežnarjev sin, ker so se slišale opazke: «Prenajedel se je kruha, ki ga dajemo njegovemu očetu!» Čudno je slišati, zakaj mora komunist nasprotovati prosvetnemu društvu, katero hoče širiti izobrazbo med ljudstvom. Prav nastop tistih komunistov je najboljši dokaz, kako potrebno je prosvetno društvo v Povirju, ker zlepa nisem videl kje takih surovin kakor so bili tisti komunistovski priganjači. Kakor sem videl, pa je vseeno večina Povircev za ustanovitev društva, a zaradi miru in znajaja onih surovin niso javno nastopili.

ŠTANJEL.

Pri nas imamo laskega učitelja, ki ne ve, kaj je njegova dolžnost. Mi smo vedno mislili, da se mora učitelj brigati za solo, da bodo otroci res kaj znali, ne samo pesmice peti, ampak tudi kaj resnega. Pa ni tako. Naš učitelj si je postavil za nalogo, da sitnari in se vmešuje v zadeve, ki se ga nič ne tičejo. Imamo prosvetno društvo, ki hoče prirediti veselico. Kdo lo določil program? Ne društvo, ne odbor, ampak on, učitelj, si lasti to pravico. Kdo bo program odobril? Ne župan, ne brigadir, ne podprefekt, ampak on, šjor majestro! Ta je lepa. Če ne bo v kratkem drugače, se bo treba obrniti do poslancev, da vprašajo pri šolskem oblastvu v Trstu, ali je učitelj zato, da vzgaja mladino, ali pa zato, da občino razburja.

IDRIJA ob Bači.

Obisk prve prireditve Prosvetnega društva na Idriji, je bil jako hvaležen. Spored je bil dobro izbran. Poleg igre Dr. Kreka «Tri sestre» je nastopil pejski zbor s 3 pesmimi (eno moški zbor), par deklamacij in naš prijatelj Bratuž iz Gorice nam je med pavzami nastopil s

par lepimi kupleti. Odveč bi bila tukaj podrobna kritika. Mladina ki prvič nastopa in ki splošno zadovolji vdeležence, zasluži našo pohvalo in priznanje. Led je prebit, začetek je storjen, ljubljena mladina, ki si zbrana v Prosvetnem društvu in dekliskem krožku, naprej s krepkim in pogumnim delom.

Ne smemo prezreti pa proste zabave po prireditvi. Pa ne, da bi kdo mislil, da smo imeli prosto zabavo morda v plesu, kot je žalibog tu pa tam navada, marveč zbrali smo se v krasno ozaljšani dvorani skupaj, in med pevanjem naše mile pesmi ter v prijateljskem razgovoru nam je minil večer, ki nam vsem ostane v lepem spominu. Tu se je res poznala ona bratska vez, ki nas veže v društvenem življenju. Pevski zbor iz Slapa je poleg domačega krasno popeval, ravno tako je tamburaški zbor podmelski pridno udarjal. Duša večera in našega veselja pa je bil naš oz. Idrijskega društva gost, prof. Terčelj, tajnik Prosvetnega društva, kateri je nam tudi napravil lep vspodbuden govor, s katerim si je pridobil srca poslušalcev. Viharno ponovno ploskanje je živ dokaz, kako so naša društva z vsem srcem udana Prosvetni zvezi in njenemu tajniku, ter hvaležno priznavajo njeno delovanje.

KNEŽAK.

Dragi «Mali list!» Hočem ti tudi jaz sporočiti par vrstic. Dne 19. aprila smo imeli krasno prireditev, ki jo je oskrbel Dekliska Marijina družba. Igrale so prizor «Luknjo v namiznem prtju» in igro «Vestalko». Nekateri igralke so prav dobro pogodile svoje vloge. Igra se je ponovila 3. maja. Čisti dobiček je namenjen za novo zastavo Mar. družbe. Bog živi!

KOBJEGLAVA.

Društvo «Kraški Slavček» proslavi na binkoštni pondeljek 20-letnico obstoja. V ta namen priredi veselico z večjim vspešdom. Igra obeta biti zanimiva, ker na deželi se ni znana. Sosednja društva se naprošajo, da ne bi ta dan prirejala veselice. Vspored naše veselice bo pravčasno objavljen. Društvo «Kraški Slavček» je včlanjeno v goriski Prosvetni zvezi.

Iz BRIŠČIKOV.

Iz naše vasi ni bilo v «Malem listu» dosedaj še nobenega dopisa, čeprav biva v nji delovno ljudstvo. Zato bi bilo čudno, če se ne bi nič oglasili v Malem listu, ki je glasilo delovnega ljudstva in ga pri nas s takim zanimanjem čitamo. Naša vas se je že večkrat postavila, a prav posebno na Velikonočno nedeljo, ko je dobila Mohorjeva družba v naši vasi, ki šteje okrog 30 hst., 22 novih naročnikov, tako da jih je sedaj vseh skupaj okrog 26 naročnikov. Ko bo v jeseni priromalo v vsako hišo pet zanimivih in poučnih knjig, upamo da jih bo posebno naša deca z zanimanjem čitala. Saj v Laški soli na Opečinah, kamor vsak dan hodi, ne sliši niti besedice materinega jezika; zato je upati, da bodo te knjige vsaj nekoliko odpomogle ti veliki nesreči za naše otroke. Ti «Mali list», pa še naprej poučuj naše ljudstvo in krepko odbijaj napade tržske fregate, ki te dan na dan napada in tarnja po ljubi slogi, katero si ji ugrabil, ko si dvignil nekoliko zagrinjalo, za katerim so čepeli edinjaši in na «svoj način» skrbeli za slovensko ljudstvo.

Sv. KRIŽ pri Ajdovščini.

Dne 26. aprila je priredilo tukajšnje «Prosvetno društvo» lepo veselico. Igrala se je «Najdena hči» in burka «V ječi». Posebno se je dopadla občinstvu burka. Med pavzami so svirali tamburaši. Ljudstva se je kljub neugodnemu vremenu nabralo obilo. Mlademu društvu kličemo: Ne bojte se nasprotnikov, čeprav vam nagajajo, kjerkoli morejo. Naprej po začetni poti!

ŠMARJE pri Kopru.

Pri nas je mnogo deklet, katere nimajo nobene vzgoje. Slabo se obnašajo po vasi, pojo ob nedeljah, kakor da bi ne bile pri zdravem umu; pa da bi vsaj pele slovensko; a pojo, česar ne razumejo. To je sramota za šmarsko vas. Starši, pazite na svoje hčere!

ANHOVO pri Kanalu.

V tukajšnji tovarni cementa je bil zaposlen tudi 52 letni Franc Marinič, doma iz Deskel, ki je bil dne 1. maja tako nesrečen, da je prišel med pasove pri stroju in ga je razmesarilo na drobne kose; bil je takoj mrtev. Zapušča 6 že doraslih otrok. Naj počiva v miru!

TOMAJ.

Preteklo nedeljo se je prodala na javni dražbi posojilnična hiša; prostori Občinskega urada z dvoriščem in vrtom. Hiša je prišla v roke sinovom prejšnjega lastnika, kar je tudi popolnoma pravično in prav.

Pred časom, ko so občine delale vojno-odškodninske prošnje, so računali v Kopri po 8, v Dutovljah po 12, v Tomaju pa po celih 20 lir od stranke. — Mi prašamo g. župana, koliko je dobil g. tajnik? Priče, ki so bile štiri za vso vas, so dobile po 10 lir vsaka. Kje je izkupiček cele svote? Govorite jasno, g. župan!

GORJANSKO.

Tudi pri nas je ostal Jelinčič v sramoti. Čujte, kako smo ga potegnili! Raznim fantom je pisal vsiljiva pisma, da pride on ustanovit društvo. Le pridi, smo mu odgovorili. Mi pa smo se zmenili, da ne maramo svobodomiselnih in kapitalističnih organizacij pri nas; kako tudi, saj smo v vasi sami kmetje, delavci, obrtniki; kako bi šli na limanice bankirskim pristašem; mi smo vsi kristjani; zato ne maramo svobodomiselcev. Dogovorili smo se in na belo nedeljo smo se zbrali v že pripravljeni društveni sobi, kjer nam je imel odposlanec naše Prosvetne zveze, profesor Filip Terčelj iz Gorice, navdušeno predavanje. Ko smo mi zborovanje končali, so nam povedali vasčani, da je kako poldrugo uro taval samcat sam po cesti neki človek, ki je iskal fantov za društvo, a je odšel z dolgim nosom: to je bil Jelinčič.

PODGRAD v Istri.

Poročati moramo v svet zopet novo krivico. Nenadoma sta bili prestavljeni iz Podgrada dve naši učiteljici. V petih dneh sta morali z vso naglico proč v daljne hribe: Ivanka Tovstovršnik v Temline pri Grahovem, Ivanka Omahen pa v Logje pri Kobaridu. Premesčenje je kazensko. Prestavljeni sta zato, ker sta se močno zamerili podgrajskim barabam. Bili sta obe izvrstni učiteljici in otroci in starši vedo, da je naši soli zadan zadnji udarec. Sedaj pride vodstvo šole v roke laških učiteljev, ki sami priznavajo, da ni njihova naloga učiti in vzgajati, ampak delati politiko. Gorje sedaj našim otrokom: učili se bodo plesati, pevati, slikati in ljubimkati... res krasen rod nam zraste. Nismo še dovolj zatrti: treba ubiti dušo našim otrokom, narediti lahkomišelnostne bruse iz njih, da ne bi kdaj spoznali, katera palica jih tepe in kje jih čevlji žuli. — Gospod Balbo, zapomnite si svoja dela, tudi mi vam slovesno zagotovimo, da ne bomo pozabili! En čas teče zajec, en čas pes. Mi bomo trpeli in prenašali, pa vstrajali bomo. Bili smo pred vamina ti siromašni zemlji in slovenski rod bo bival tod, ko bo veter raznesel pepel vaš in vaših otrok. In ti, Juriša z Mun, in vsi birtje in cagovci, tudi vaša dela pridejo pred pravično sodbo. Komur ste hlapci, od njega iscite plačila, izbrisani ste iz knjige slovenskega imena, izbrisani iz naših src.

Zadnji hip žujemo, da je pregnan tudi učitelj Petaros s Pregarja na Otlico. To reč kar trije naenkrat. Zdaj razumemo, zakaj je prišla o Veliki noči nekakšna komisija v Podgrad.

Čutimo, da ni še konec vseh krivic, toda verujemo v Boga in vemo da pride čas, ko zmaga njegova pravica.

Iz GOR. VREM.

V naši občini bomo pričeli, kakor se sliši z ogromnim delom. Zaježili bomo Reko pod Gor. Ležečami z 35 m visokim zidom. Tako bo slavni staroznani Fuzinarjev mlin z zago in gostoljubno hišo zagrnila voda, ki bo segala približno do Ambrožičeve opekarnice. Posestnikom, katerih zemljišča in poslopja bodo zrtev zaježene vode bomo pa, kakor se sliši, ponudili v primerno odškodnino druga posestva obsegajoča po možnosti tudi mlin in žago.

Najbolj nam bo gotovo vsem Vremčcem zal po vedno gostoljubni Fuzinarjevi hiši, kakor tudi vsem tistim, ki so kdaj po kakršnemkoli opravku ali zadevi imeli opravka z njenimi ljudmi. S tem bo pa tudi uničen lep kos reske doline in v njej nasajenega sadnega drevja in ogromen kompleks tako potrebnih travnikov in polja.

Vsega tega pa ne bomo napravili iz le nam lastne rasposajenosti in čisto bohotne škodoželjnosti, ali pomanjkanja gospodarske uvidevnosti, ampak zato, ker hočemo s tem ustvariti tovarno «belega premoga» — elektrike. Podjetja pa seveda ne bomo financirali sami, ampak bomo povabili naše gospodarske kroge, ki nam bodo, kakor so sklenili brez nas seveda, priskočili na pomoč s primerno svotico. Ampak neredili bomo pa le mi — Vremci.

KANAL.

Zadnjega aprila je prišel v tukajšnji fašjo brzojav iz Gorice, ki je pisal, da mislijo nekateri sumljivi elementi razstreliti oba mosta, železniškega nad Kanalom in drugega v Kanalu. Signor Capitano je takoj poslal nekaj fašistov stražiti mostova, seveda brez uspeha. Drugi dan je prišla od nekje še kopica fašistov, ki so celi dan kolovratili po trgu. Mostova sta baje zato se cela, ker se zaradi prevelikega dežja ni hotel užgati smodnik. Fašisti, ki se sedaj mislijo, da so Kanalci kaki nevarni komunisti, so dobili pa jako dolgos. Prav jim je!

Stric Joza.

REPNIČ.

Naš občinski tajnik je še mlad fant, pa bi že rad vse «farje» pohrustal s svojimi drobnimi zobmi. Kjer more nas terorizirati in hujska proti domačemu g. župniku. Fant je že pozabil, da je bil pri «farski» skledi izrejen in ravno od duhovnika podpiran da je postal nekaj več, kot smo mi vbogi kmetje in delavci. Kaj se on brija za hvaleznost!! Fant pa naj se dobro zaveda, da vživa sedaj kruh, ki mu ga mi občanarji reżemo.

Davkoplatevalec.

ČELJE.

V zadnji številki smo poročali, da je v naši vasi nekaj takih fantov, ki ponoči razsajajo in kratijo spanje trudnim ljudem. Ravnali so tako kakor snoparji v začetku Mussolinijeve vlade. Sedaj z veseljem napišem, da je to kurje in tolovajsko društvo razpadlo. Sprli so se med seboj ter eden drugega izdali in tako je konec tega početja. Sedaj vlada mir po vasi.

Krekov „Socializem“

je izšel v 2. izdaji, 616 strani velike oblike. Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici. — Stane 32 lir, prosto po pošti 34 lir, priporočeno po pošti 35 lir.

SVOJI K SVOJIM!

KADAR GRESTE V MESTO KUPOVAT, OBRČAJTE SE LE K TISTIM TRGOVCEM IN OBRTRNIKOM, KATERI PODPIRAJO «MALI LIST». — KO PRIDETE NANOVO V KAKO TRGOVINO, SKLIČUJTE SE NA TO, DA STE BRALI NJEN OGLAS V «MALEM LISTU». — ZAHTEVAJTE POSTREŽBO V MATERINEM JEZIKU. KDOR OD VAS ŽIVI, NAJ VAS TUDI SPOŠTUJE.

GOSPODARSTVO

Tržaška podjetja

Ladjedelnica Sv. Marka (Stabilimento tecnico triestino) je imela občni zbor delničarjev dne 30. aprila. Iz poročila povzemamo nekatere splošno zajemljive podatke.

Delniška glavica je bila tekom leta 1924. zvišana na 60 milijonov lir. Čistega dobička izkazuje bilanca dobrega pol milijona.

Poročilo samo priznava, da so se delovne razmere za gospodarje zboljšale. Dela se več in delo je zagotovljeno za celo leto 1925. in dober del leta 1926.

Koliko je delavcev.

Tekom leta 1923. je bilo v celnem obsegu »Tehničnega podjetja« najvišje število delavcev 2295, v letu 1924. je prišlo na 3824, v aprilu letosnjega leta pa že na 4400.

Kako so delavce plačevali, o tem seveda poročilo gospodarjev ne pove ničesar. Tudi tega ne pove, koliko delavcev je prišlo ob življenje ali zdravje. Kapitalistu so take reči same malenkosti. On šteje le konjske sile, tonelate in procente.

Nova dela.

Ladjedelnica pri Sv. Marku je prva začela graditi velikanske Diesel-motorje za pogon ladij. Stvar se je obnesla in ima sedaj podjetje že 84 naročil za take motorje. Za »Tržaško svobodno plovbo« bodo zgradili veliko motorno ladjo, ki bo obsegala 10.500 tonelat. V Trstu se tudi grade velike turbinske naprave za italijanske bojne ladje.

Kozulič.

Veliko plovno podjetje Kozulič (Cosulich) ima delniškega kapitala 250 milijonov. Občni zbor je bil tudi dne 30. aprila. Računski zaključek izkazuje dobička 16 milijonov za leto 1924. Razdelila se bo dividenda po 8%.

Podjetje Kozuličovo je udeleženo s svojim kapitalom pri »Tržaški Ladjedelnici« (Cantiere Navale Triestino), pri zgoraj omenjenem »Tržaškem tehničnem podjetju« (Stabilimento), pri družbi Martinolič in pri »Tržaški Trgovinski Banki« (Banca Commerciale Triestina). Vsa ta podjetja so v preteklem letu zvišala kapitala. To pomeni, da so kapitalisti na zeleni vejci. Ime Kozulič znači naravnost ogromno premoženje. Poročilo niti ne omenja, da si ustanavljajo Kozuliči svoje lastno bančno podjetje v Rimu in spadajo torej med prve denarne mogočnjake v Italiji.

Par števil.

Kozuličeva plovba je naredila v letu 1924 skupaj 227 morskih poti. Potnikov je prevozila 24 tisoč, blaga pa 9 milijonov kvintalov (za 2000 tovornih vlakov po 45 vagonov). Preko samega Trsta je prepeljala ven in noter 8 tisoč potnikov, blaga pa 3 milijone 700 tisoč kvintalov.

Podjetje je dalo delati veliko novih ladij, med njimi dva velikana za vožnjo potnikov še daljna morja. Imela bosta vsak 23.500 tonelat. Vsakega bosta gonila dva Diesel-motorja s skupno močjo 20.000 konjskih sil. Ladji velikanki se gradita v Trzinu, motorji pa v Trstu.

***
Gene po Italiji. Pšenica: Mantova 105-172 lir stot, Parma 176-177, Pavia 165-170, Lugo 170-180, Padova 175-180. — Kozulica: Mantova 105-112, Modena 110-115, Parma 113-115, Pavia 105-110, Padova 104-110. — Živina: Lugo, glavni voli 550-660 lir stot, teleta 650-700; Padova, voli 450-500, krave 400-450, teleta 525-700; Verona, voli 500-550, krave 450-500, teleta 650-800. — Seno: Alba, majsko seno 80-90 lir stot (kvintal); Bresija 73-78; Verona 58-65; Mantova 67-77.

Tovarna testenin v Il. Bistrici, ki izdeluje znane »Pekatete«, bo ustanovila poselno tovarno v Ljubljani, ker je radi nove državne meje pošiljatev v Jugoslavijo otežena.

Semenj v Divači 26. IV. Prignanih krav 200, junic 50, volov 300, konj 200, prašičev 150. Krave po 4.50, teleta po 6.—, voli po 4.—-4.20. Prašiči mali 30—50 lir glava. Klavni konji 200—400; vprežni 1500—2500. — Prihodnji semenj bo 26. V.

Po čem je lira?

Dne 7. maja si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 39.— L.
za 100 č. kron — 72.— L.
za 100 fr. frankov 127.25 L.
za 100 šilingov — 338.— L.
za 1 dolar — 24.20 L.
za 1 funt — 117.85 L.

ZANIMIVOSTI.

Kaj je tam zadaj?

Znano je, da je neki fašist Sellarolli ubil v poletju 1923. glavnega tajnika Moraro v Trstu. Velikanski pogreb so mu priredili in slovenski župani, med njimi Muha iz Lokve, so nosili črne vence za krsto. To so morali, je bil »befel«. Morari so vzdali spominsko ploščo na sedežu fašja. Sodne obravnave pa ni, ni in ni. Zakaj ne? Zlobni jeziki pravijo, da se pričakuje splošno pomiloščenje, drugi pa, da sploh obravnave ne bo, ker bi Sellarolli utegnil — govoriti.

De Stefani se praska.

Finančni minister je dal sežgati ne vem koliko bankovcev. Sedaj so naredili štetje, koliko bankovcev kroži po državi. In minister De Stefani, po domače dej Stefan, se je začudil. Kako neki ne! Sredi junija 1923. leta je krožilo bankovcev 13 tisoč milijonov, 1. januarja 1924. leta 12 tisoč 870 milijonov, 28. februarja letos 13 tisoč 440 milijonov, 31. marca (torej po sežiganju bankovcev) pa 13 tisoč 696 milijonov lir bankovcev. — Nasprotno pa se rezerve v tujini vedno manjšajo: 1923. leta v juniju smo jih imeli 664 milijonov, lani 1. januarja 530 milijonov, letos 28. februarja 469 milijonov, letos 31. marca pa še 464 milijonov. Gremo dol!

Vojska proti zivalim.

Listi poročajo iz Avstrije, da je tam 6 milijonov miši, ki naredijo letno škodo za 110 milijonov naših lir. S to rečjo se peča državni zbor in izda menda novo »mišjo postavbo«.

Dunajska občina pa se pripravlja na vojsko proti psom, ki se jih klati po Dunaju 90 tisoč.

Hudi volkovi.

Izstradani volkovi so napadli mestice Vilna v Kanadi. Domačini so se zaprli v hiše in so iz hiš ven streljali, pa niso mogli volkov prepoditi. Strelivo je pošlo. Nato se jih je par na saneh odpeljalo v bližnje kraje po pomoč, a tudi te so volkovi napadli. Šele po dolgem boju je vojaštvo zapodilo sestradano drhal v beg.

Velikansko odkritje v Egiptu.

Amerikanska komisija za raziskovanje starin je odkrila v Egiptu velikanski grob in vsi znaki kažejo, da je to grob kralja Senefru, ki je živel kakih 2500 let pred Kristusovim rojstvom; grob leži 100 čevljev globoko v skalovju. Kralj Senefru je sila znamenit. On je prvi gradil velike ladje; njegova največja ladja je bila dolga 170 čevljev in je služila za plovbo po reki Nilu. S 40 ladjami je brodiral na Feničansko, odkoder so dobivali cedrov les z libanonskega gorovja, znanega iz sv. pisma. Kralj Senefru je vodil vojsko proti ljudstvu ob južnem Nilu, kjer je napravil velikanski plen: 7000 ujetnikov in 200.000 glav živine, kakor prča zgodovina.

Tiskarna Spazzal.

Cerkvena umetnost - Dober tisk
NOVA TRGOVINA
ENRICO TOFFOLETTO
TRST, Via del Pesce 4
Posebnost svilenih paramentov in tipk za mašnike - Zastave
— okrasni iz metala, srebra, zlata, svetniki, i. t. d. —
Zahlevajte ilustrirani katalog!

Privatna klinika
D. Cicero
v Postojni
izvršujejo se vse kirur-
gične in notranje
operacije
vsa električna zdravljenja
Žarki X.

VSAK NAŠ PRIJATELJ
NAJ PRISPEVA
ZA SKLAD »MALEGA LISTA«!

ALOJZI POVH

URAR IN ZLATAR

piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

Milutin Godina
TRST

Via Genova št. 13 prvo nad.

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

Zobotehnični ambulatorij Egidij-a Schifflin-a

Trst, Via Settefontane št. 6, I. nadstr.

: je odprt nadalje kakor doslej :

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11

Brzjavni naslov: Bancalubiana - Telefona: 5-18, 22-98

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Plaj, Sarajevo, Split, ...

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezervni sklad:
80.000.000 dinara

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune v Lirah in v Dinarjih po dogovoru. - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9¹/₂ do 12.50 in od 14¹/₂ do 16 ure.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.

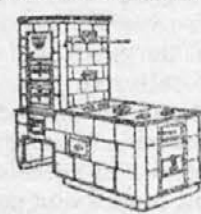
z Veliko premijo, diplomom in Zlato svetinjo

Trst via Caprin 5 pri Sv. Jakobu Trst

Kadar kupovati čevljev, prejdite pri h komu greš. V Trstu, v ulici Caprin čaka nate Forcessin. Šiva trdno in močno, daje fino in cenó.

Slovenci! Kupujte samo pri Forcessinu!

Poprave
Spopolnitve

Andrej Purič

Izvršuje

Vsakovrstna stavbena dela. - - Železne ograje in omrežja - Takoženja Izvršitev. Štedilniki vseh vrst. Izdeluje tudi železne roletes.

Kovaški mojster

TRST

Via Media št. 6